

"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI

ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИНING
КОНСТИТУЦИЯСИ

ЯНГИЛАНАЁТГАН КОНСТИТУЦИЯ

МАҚСАД

ХРОНОЛОГИЯ

АСОСИЙ ЎЗГАРИШЛАР

ИЖТИМОЙ ҲИМОЯ

АТРОФ-МУҲИТНИ АСРАШ

ТАЪЛИМ

ҲУҚУҚИЙ ДАВЛАТ

ОИЛА

МЕҲНАТ МУНОСАБАТЛАРИ

ИНСОН

ҲУҚУҚЛАРИ

ШАХСИЙ ҲУҚУҚ ВА ЭРКИНЛИКЛАР

ЁШЛАР ҲУҚУҚИ

ИҚТИСОДИЙ ҲУҚУҚ ВА ЭРКИНЛИКЛАР

СЎЗ ЭРКИНЛИГИ

КУЧЛИ ПАРЛАМЕНТ

АДВОКАТУРА

ИХЧАМ ВА МАСЪУЛИЯТЛИ ҲУКУМАТ

МАҲАЛЛИЙ БОШҚАРУВ

КОНСТИТУЦИЯНИ ЯНГИЛАШГА ЗАРУРАТ

“TARAQQIYOT STRATEGIYASI”
MARKAZI

ЎЗБЕКИСТОН АҲОЛИСИ
**2040 ЙИЛГА БОРИБ,
50 МИЛЛИОНГА**
ЕТИШИ ТАХМИН ҚИЛИНМОҚДА

Мамлакатимиз катта давлатга айланаётганлиги, аҳолининг ярмидан кўпи ёшлар бўлиши, уларга муносиб шароит қилиб бериш учун:

**Барқарор
иқтисодиёт**

**Хавфсиз
давлат**

**Самарали
бошқарув**

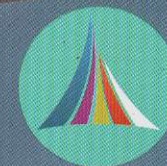

**Ижтимоий кафолатлар
бўлиши лозим**

Буларнинг барчаси учун **муустаҳкам ҳуқуқий пойдевор** зарур эканлиги,
Янги Ўзбекистонга янгиланаётган Конституция кераклигини кўрсатмоқда.

МАҚСАД

КОНСТИТУЦИЯВИЙ ИСЛОҲОТЛАР БОСҚИЧЛАРИ

"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI

47 НАФАР АЪЗОДАН ИБОРАТ КОНСТИТУЦИЯВИЙ КОМИССИЯ ТУЗИЛДИ

2022 ЙИЛ 20 МАЙ

Конституция лойиҳасини шакллантириш учун
фуқаролардан **60 мингдан зиёд таклифлар** олинди:

MENING KONSTITUTSIYAM

«Meningkonstitutsiyam.uz» @meningkonstitutsiyam_bot
платформаси; телеграм боти;

«1341» қисқа рақамли
колл-маркази орқали;

Маҳаллалар ва Халқ
депутатлари маҳаллий
Кенгашларига оғзаки ёки ёзма
шаклда билдириш орқали

● Ушбу таклифларнинг **ҳар тўрттасидан биттаси** лойиҳадан жой олди.

КОНСТИТУЦИЯВИЙ ИСЛОҲОТЛАР БОСҚИЧЛАРИ

"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI

#ХРОНОЛОГИЯ

КОНСТИТУЦИЯ
ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ
МУҲОКАМАСИГА ҚЎЙИЛДИ

2022 йил 25 июнь

Конституциявий қонун лойиҳаси умумхалқ муҳокамаси:

Даставвал
**2022 йил
5 июлга қадар;**

Фуқаролар томонидан
билдирилган кўплаб
таклифлар ва фикрлардан
келиб чиқиб, **15 июлга қадар;**

Сўнгра эса
**1 августгача
узайтирилди.**

Аҳолидан **150 мингдан**
зиёд таклиф келиб тушди.

Меҳнат жамоалари,
олийгоҳлар, маҳалла
фаоллари ва зиёлилар билан
бўлиб ўтган муҳокамаларда
ҳам **яна 10 мингта** қўшимча
таклиф келиб тушди.

- Халқаро-ҳуқуқий ҳужжатлар ва **190 дан**
ортиқ давлатлар тажрибаси ўрганилди;

- **6 турдаги экспертизадан** ўтказилди.

www.strategy.uz

[@dsc.uzbekistan](https://www.facebook.com/dsc.uzbekistan)

[@dsc_uzb](https://twitter.com/dsc_uzb)

[@dscuzbekistan](https://www.telegram.me/dscuzbekistan)

[@dscuzbekistan](https://www.instagram.com/dscuzbekistan)

[Development
Strategy Center](https://www.youtube.com/DevelopmentStrategyCenter)

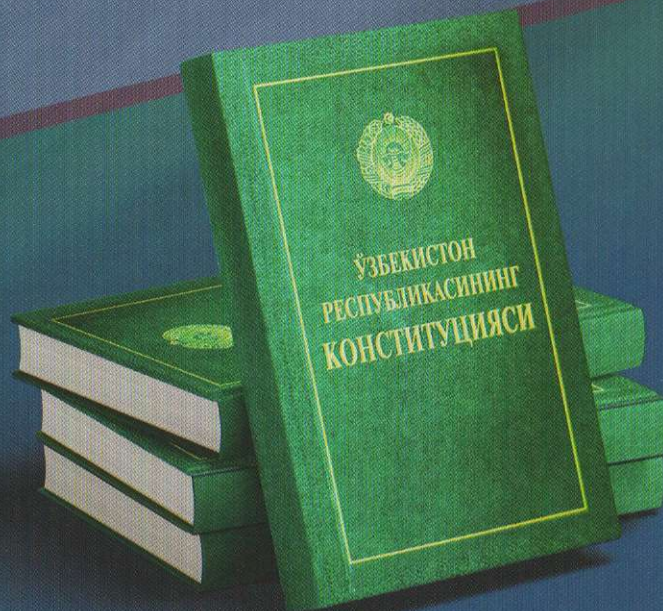
КОНСТИТУЦИЯ

"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI

Конституцияда:

- Моддалар сони
- Нормалар сони

- Асосий қонуннинг **65 фоиз** матни халқ таклифлари асосида янгиланди.

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI

**Кучли ижтимоий ҳимоя ва муҳтожларга ғамхўрлик –
давлат сиёсатининг муҳим йўналиши бўлиб қолади**

Ўзбекистон – ижтимоий давлат
деб белгиланмоқда.

Инсонга эътибор ҳамда ғамхўрлик –
**давлат ва жамиятнинг энг асосий
бурчи** экани мустаҳкамланмоқда.

**Камбағалликни қисқартириш,
бандликни таъминлаш, ишсиз-
ликдан ҳимоя қилиш** бўйича
давлат ўзига қатор янги мажбурият-
ларни олиши белгиланмоқда.

Ҳар кимнинг уй-жойли бўлиш ҳуқуқи белгиланмоқда.

Ушбу норманинг амал қилиши **ҳар бир фуқаро,
жумладан, ёш оилаларнинг ўз бошпанасига эга
бўлишини таъминлаб**, инсонларнинг ҳаётдан розилик
даражасини оширади.

Ҳеч ким суднинг қарорисиз ва қонунга зид тарзда **уй-жойидан маҳрум этилиши мумкин эмаслиги**,
уй-жойидан маҳрум этилган мулкдорга уй-жойнинг қиймати ҳамда **у кўрган зарарларнинг ўрни**
қонунда назарда тутилган ҳолларда ва тартибда олдиндан ҳамда **тенг қийматда (бозор қийматида)**
қопланиши таъминланиши кафолатланмоқда.

Аҳолининг кафолатланган **бепул тиббий хизматлардан фойдаланиши** ҳам лойиҳага киритилган.
Лойиҳада **аҳоли саломатлигини асраш** билан боғлиқ нормалар **4 баробар** кўпайтирилмоқда.

Бу аҳоли соғлиғини ишончли муҳофаза этиш ҳамда оналар ва болалар ўлими,
юқумли касалликлар таҳдидини бартараф этишда жуда муҳим аҳамиятга эга.

www.strategy.uz

@dsc.uzbekistan

@dsc_uzb

@dscuzbekistan

@dscuzbekistan

Development
Strategy Center

#ИЖТИМОЙ_ҲИМОЯ

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI

Давлат бебаҳо табиий бойликларни кўпайтириш, асраб-авайлаш ва атроф-муҳит мусавватлигини сақлаш чораларини кўради

Давлат атроф-муҳитни яхшилаш, тиклаш ва муҳофаза қилиш, экологик мувозанатни сақлаш бўйича чораларни амалга оширади.

Фуқароларнинг экологик ҳуқуқларини таъминлаш ва атроф-муҳитга зарарли таъсир кўрсатилишига йўл қўймаслик мақсадида:

Шаҳарсозлик фаолияти соҳасида жамоатчилик назоратини амалга ошириш учун шарт-шароитлар яратади, деган норма мустаҳкамланмоқда.

Шаҳарларнинг бош режаларини жамоатчилик муҳокамасидан мажбурий ўтказилиши шартлиги ҳақидаги конституциявий қоида киритилмоқда.

Ҳар ким қулай атроф-муҳитга, унинг ҳолати тўғрисидаги ишончли ахборотга эга бўлиш ҳуқуқига эгаллиги белгиланмоқда.

Аҳолимиз ва келажак авлод учун экологик тоза ҳудудни сақлаб қолишнинг конституциявий кафолатлари яратилапти.

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI

Таълим олиш ҳуқуқи ва имконияти кенгайтирилади,
ўқитувчилар конституциявий мақомга эга бўлади

Фуқароларнинг олий таълим муассасаларида давлат гранти
ҳисобидан ўқиш ҳуқуқи қатъий белгилаб қўйилди.

Ногиронлиги бор болаларга ўз тенгдошлари билан бир хил **таълим олиши учун** барча шароитларни яратиш кўзда тутиляпти. Шунинг учун, бундай имкониятлар **инклюзив таълим сифатида** Конституцияга киритилмоқда.

Бу шундай нуқсонларга эга болаларнинг яққаланиб қолмаслиги, жамиятнинг тўлақонли аъзоси сифатида шаклланиши ва камол топиши учун муҳим кафолатдир.

Конституцияда давлатнинг **ўқитувчилар шаъни ва қадр-қимматини ҳимоя қилиш**, уларнинг ижтимоий ва моддий фаровонлиги, касбий жиҳатдан ўсиши тўғрисида ғамхўрлик қилиш мажбурияти кучайтириляпти.

Бу қоидалар мамлакатдаги 685 минг нафардан ортиқ ўқитувчининг профессионал ўсиши ҳамда ижтимоий ва моддий қўллаб-қувватланиши уларнинг жамиятдаги ижтимоий мақоми, обрўсини янада оширишга хизмат қилади.

Олий таълим ташкилотларига академик эркинлик, ўзини ўзи бошқариш, тадқиқотлар ўтказиш ва ўқитиш эркинлиги ҳуқуқи тақдим этилмоқда.

Ушбу норманинг киритилиши профессор-ўқитувчилар ва талабаларнинг ўқув жараёнидаги мустақиллигини таъминлашга хизмат қилади.

#ТАЪЛИМ

www.strategy.uz

[@dsc.uzbekistan](https://www.facebook.com/dsc.uzbekistan)

[@dsc_uzb](https://twitter.com/dsc_uzb)

[@dscuzbekistan](https://www.telegram.me/dscuzbekistan)

[@dscuzbekistan](https://www.instagram.com/dscuzbekistan)

Development
Strategy Center

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

“TARAQQIYOT STRATEGIYASI”
MARKAZI

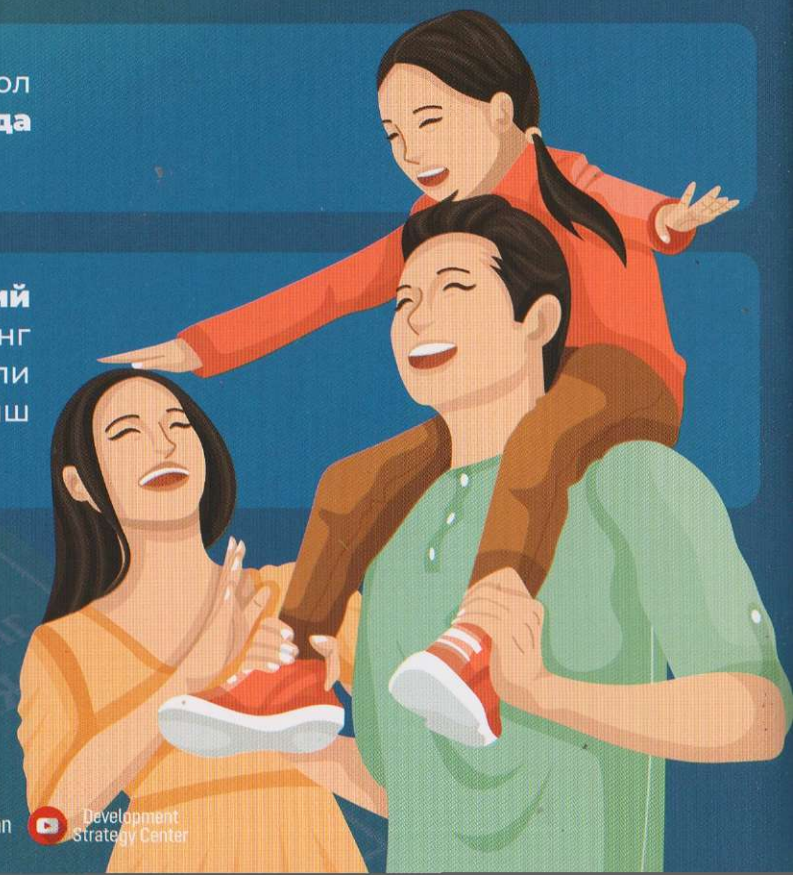
Давлат оиланинг тўлақонли ривожланиши учун ижтимоий, иқтисодий, ҳуқуқий ва бошқа шарт-шароитлар яратиши конституциявий мустаҳкамланмоқда

Фарзандлар тарбияси, уларга таълим бериш, баркамол вояга етказиш **ота-она мажбурияти сифатида** белгиланмоқда.

Боланинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини таъминлаш ҳамда **ҳимоя қилиш**, унинг жисмоний, ақлий ва маданий жиҳатдан тўлақонли ривожланиши учун энг яхши шарт-шароитларни яратиш эса **давлатнинг бурчи сифатида** белгиланмоқда.

#ОИЛА

10

www.strategy.uz

[@dsc.uzbekistan](https://www.facebook.com/dsc.uzbekistan)

[@dsc_uzb](https://twitter.com/dsc_uzb)

[@dscuzbekistan](https://www.telegram.me/dscuzbekistan)

[@dscuzbekistan](https://www.instagram.com/dscuzbekistan)

[Development Strategy Center](https://www.youtube.com/DevelopmentStrategyCenter)

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI

Хар кимнинг меҳнати учун ҳеч қандай камситишларсиз ҳамда меҳнатга ҳақ тўлашнинг белгиланган энг кам миқдоридан кам бўлмаган тарзда адолатли ҳақ олиш ҳуқуқи кафолатланмоқда

Ҳомиладорлиги ёки боласи борлиги билан боғлиқ сабабларга кўра аёлларни **ишга қабул қилишни рад этиш, ишдан бўшатиш** ва уларнинг **иш ҳақини камайтириш** тақиқланиши белгиланмоқда.

Давлат фуқароларнинг **бандлигини таъминлаш**, уларни ишсизликдан ҳимоя қилиш, шунингдек, **камбағалликни қисқартириш** чораларини кўриши Конституцияда мустаҳкамланмоқда.

Давлат фуқароларнинг **касбий тайёргарлигини ва қайта тайёрла-нишини** ташкил этиши ҳамда **рағбатлантириши** қайд қилинмоқда.

Болалар меҳнатининг боланинг соғлиғига, хавфсизлигига, ахлоқига, ақлий ва жисмоний ривожланишига **хавф солувчи**, шу жумладан унинг **таълим олишига тўсқинлик қилувчи** ҳар қандай шакллари **тақиқланиши** белгиланмоқда.

Хар ким **ишсизликда ижтимоий таъминот олиш ҳуқуқига** эгалиги мустаҳкамланяпти.

Пенсия, нафақа ва бошқа ижтимоий ёрдамлар миқдори энг кам истеъмол харажатларидан **оз бўлиши мумкин эмаслиги** белгилаб қўйилмоқда.

МЕҲНАТ МУНОСАБАТЛАРИ

www.strategy.uz

[@dsc.uzbekistan](https://www.facebook.com/dsc.uzbekistan)

[@dsc_uzb](https://twitter.com/dsc_uzb)

[@dscuzbekistan](https://t.me/dscuzbekistan)

[@dscuzbekistan](https://www.instagram.com/dscuzbekistan)

[Development Strategy Center](https://www.youtube.com/DevelopmentStrategyCenter)

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI

Ўзбекистон – ҳуқуқий давлат деб белгиланмоқда

Инсон ҳуқуқ ва эркинликлари қонунларнинг, ҳар бир вазирлик ва идора фаолиятининг мазмунига айланиши қатъий талаб сифатида белгиланаяпти.

Қонунлардаги **зиддиятлар ва ноаниқликлар инсон фойдасига** ҳал бўлиши **шарт** ва зарурлиги белгиланмоқда.

Инсон ва давлат ўртасида муносабатларни тартибга солувчи қонунчиликдаги ноаниқликлар, турли тушунмовчиликлар бартараф этилади, **фуқароларнинг ортиқча оворагарчиликларига чек қўйилади.**

Қонунчиликда белгиланмаган мажбурият ҳеч кимнинг зиммасига **ўз розилигисиз** юклатилиши мумкин эмаслиги қайд этилаяпти.

Ўзбекистон Республикаси фуқароси Ўзбекистондан ташқарига **мажбурий чиқариб юборилиши** ёки бошқа давлатга **бериб юборилиши мумкин эмаслиги** белгиланмоқда.

Давлат хорижда яшаётган **ватандошлар** билан алоқаларнинг сақлаб қолиниши ҳамда ривожланиши тўғрисида ғамхўрлик қилиши таъкидланаяпти.

Ушбу норма чет элларда яшаётган, ишлаётган, таълим олаётган ватандошларни Ватани билан доимий алоқада бўлишига, тили, маданиятини сақлаб қолиш ҳамда ривожлантиришига, она юрти – Ўзбекистоннинг обрўсини янада оширишга ўз ҳиссасини қўшишига хизмат қилади.

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI

**Инсон ҳуқуқ ва эркинликлари кафолатлари
сезиларли даражада кучайтирилмоқда**

Ўзбекистонда
ўлим жазоси
тақиқланмоқда.

Ўлим жазосини тақиқлашни конституциявий даражада
белгиланиши инсонни ҳаётдан, ҳатто давлат ҳам
маҳрум этишга ҳақли эмаслигини кафолатлайди.

Шахс суднинг қарорисиз **48 соатдан** ортиқ муддат
ушлаб турилиши мумкин эмаслиги белгиланяпти.

Шахснинг эркинлигини чеклаш билан боғлиқ ҳар қандай ҳаракат фақатгина суд қарори асосида
амалга оширилиши шарт. Ушбу қоида тергов органлари томонидан инсонларни ноқонуний
ҳибсга олиш, асоссиз қамоққа олиш ва сақлашга йўл қўймасликка қаратилгандир. Бу орқали
халқаро эътироф этилган **"Хабеас корпус" институтини қўлланиш кўлами** янада кенгайди.

Илк бор шахсни ушлаш чоғида унга тушунарли тилда унинг ҳуқуқлари ва ушлаб турилиши асослари
тушунтирилиши шартлиги, айбланувчи ва судланувчиларга ўзига қарши кўрсатма бермаслик ("Миранда
қоидаси"), сукут сақлаш ҳуқуқи берилмоқда.

ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ

www.strategy.uz

[@dsc.uzbekistan](https://www.facebook.com/dsc.uzbekistan)

[@dsc_uzb](https://twitter.com/dsc_uzb)

[@dscuzbekistan](https://t.me/dscuzbekistan)

[@dscuzbekistan](https://www.instagram.com/dscuzbekistan)

[Development
Strategy Center](https://www.youtube.com/DevelopmentStrategyCenter)

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI

Инсон ҳуқуқ ва эркинликлари кафолатлари сезиларли даражада кучайтирилмоқда

ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ

Хар кимнинг ёзишмалари, телефон орқали сўзлашувлари, почта, электрон ва бошқа хабарлари сир сақланиш ҳуқуқига эга эканлиги белгиланмоқда.

Бундай ҳуқуқларнинг чекланишига ёки уй-жойда тинтув ўтказишга фақат қонунга мувофиқ ва суднинг қарорига асосан йўл қўйилиши белгилаб қўйилмоқда.

Хар ким ўз ҳуқуқ ва эркинликларини **қонунда тақиқланмаган барча усуллар** билан ҳимоя қилишга ҳақлиги белгиланяпти.

Ушбу қонуннинг мазмун-моҳияти шундаки, фуқаролар ўз бузилган ҳуқуқ ва эркинликларини, ўзгалар ҳуқуқларини бузмаган ҳолда, мустақил ҳимоя қилиш ҳуқуқига эга. **Ягона шарт** – бу фуқаролар томонидан ўзини ҳимоя қилишда қўлланиладиган усуллар ёки чораларнинг **қонунчилик ҳужжатларида тақиқланмаган бўлишидир.**

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI

Конституциявий ҳуқуқ ва эркинликлар доираси кенгаймоқда

ШАХСИЙ ҲУҚУҚ ВА ЭРКИНЛИКЛАР

Ҳар ким Ўзбекистон Республикасининг қонунчилигига ва халқаро шартномаларига мувофиқ, агар давлатнинг ҳуқуқий ҳимояга доир барча **ички воситаларидан фойдаланиб бўлинган бўлса, инсоннинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилувчи халқаро органларга** мурожаат этишга ҳақли эканлиги мустаҳкамланмоқда.

Бу фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари ҳимояси нафақат миллий қонунчиликда белгиланган нормалар, балки халқаро ҳуқуқ асосида ҳам ҳимояланишини таъминлайди.

Ҳар ким **давлат органларининг** ёхуд улар **мансабдор шахсларининг қонунга хилоф қарорлари, ҳаракатлари ёки ҳаракатсизлиги** туфайли **етказилган зарарнинг** ўрни давлат томонидан қопланиши ҳуқуқига эгалиги қайд этилмоқда.

Айбдорликка оид барча шубҳалар, агар уларни бартараф этиш имкониятлари тугаган бўлса, гумон қилинувчининг, **айбланувчининг, судланувчининг** ёки **маҳкумнинг фойдасига** ҳал қилиниши кераклиги қайд этилмоқда.

Мазкур норма тўғридан-тўғри амал қилувчи қоида бўлиб, тергов ва суд жараёнида фақат **ишончли ва қонуний далиллардан фойдаланишни** таъминлайди ҳамда шахсни асоссиз равишда жавобгарликка тортилишдан ҳимоя қилади.

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI

Конституциявий ҳуқуқ ва эркинликлар доираси кенгаймоқда

Гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчи ўзининг айбсизлигини исботлаши шарт эмаслиги мустаҳкамланмоқда, ҳеч ким ўзига ва яқин қариндошларига қарши гувоҳлик беришга мажбур эмаслиги белгиланмоқда.

Бу қоидаларнинг Конституцияда белгиланиши жиноий таъқиб остидаги ҳар қандай шахсга ёки унинг яқин қариндошларига **руҳий босим ва турли таҳдидлар** ўтказиш, унинг **шаъни ва қадр-қимматини камситиш** каби бошқа ноқонуний усуллар қўлланишининг олдини олишга хизмат қилади.

Агар шахснинг ўз айбини тан олганлиги унга қарши **ягона далил бўлса**, у айбдор деб топилиши ёки жазога тортилиши мумкин эмаслиги кафолатланмоқда.

Бу ҳол жиноят бўйича ҳақиқатни аниқлаш, шунингдек, **айбсиз инсонларнинг жавобгарликка тортилишини олдини олишга**, айти пайтда, жиноят содир этган ҳақиқий айбдор шахс ёки шахсларни аниқлашга хизмат қилади.

Озодликдан маҳрум этилган шахслар ўзига нисбатан инсоний муомалада бўлиниши ҳамда инсон шахсига хос бўлган шаъни ва қадр-қиммати ҳурмат қилиниши ҳуқуқига эгалиги ҳам **тарихда илк бор** конституциявий мустаҳкамланмоқда.

Шахснинг судланганлиги ва бундан келиб чиқадиган **ҳуқуқий оқибатлар** унинг қариндошлари **ҳуқуқларини чеклаш** учун асос бўлиши мумкин эмаслиги белгиланаяпти.

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

“TARAQQIYOT STRATEGIYASI”
MARKAZI

Конституциявий ҳуқуқ ва эркинликлар доираси кенгаймоқда

Ҳар ким **ўз шахсига доир маълумотларнинг ҳимоя қилиниши ҳуқуқига**, шунингдек нотўғри маълумотларнинг тузатилишини, ўзи тўғрисида қонунга хилоф йўл билан тўпланган ёки ҳуқуқий асосларга эга бўлмаётган маълумотларнинг йўқ қилинишини талаб қилиш ҳуқуқига эга эканлиги мустаҳкамланмоқда.

Қонуний асосларда Ўзбекистон Республикаси ҳудудида бўлиб турган ҳар ким мамлакат бўйлаб **эркин ҳаракатланиш, турар ва яшаш жойини эркин танлаш ҳуқуқига** эгалиги, ҳар ким Ўзбекистондан ташқарига эркин чиқиш ҳуқуқига ҳамда Ўзбекистон Республикаси фуқароси Ўзбекистонга тўсқинликсиз қайтиш ҳуқуқига эгалиги белгиланмоқда.

Эндиликда мазкур конституциявий қоида киритилиши билан эркин ҳаракатланиш қадрият даражасида олий ҳуқуқий норма сифатида мустаҳкамланмоқда, бу **“прописка”** тизими муаммосига ҳам барҳам беради.

Давлатнинг фуқароларга **Интернет жаҳон ахборот тармоғидан фойдаланишни таъминлаш учун шарт-шароитлар яратиши** кафолатланмоқда.

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

“TARAQQIYOT STRATEGIYASI”
MARKAZI

Ёшлар ҳуқуқлари ҳимояланиши ва уларнинг жамият ва давлат ҳаётида фаол иштирокини рағбатлантириш кафолатланмоқда

Ёшлар ҳуқуқларининг ҳимояланиши ва уларнинг жамият ва давлат ҳаётида фаол иштирокини рағбатлантириш кафолатланяпти;

Ёшларда миллий ва умуминсоний қадриятларга содиқлик, халқнинг бой маданий меросидан фахрланиш, ватанпарварлик туйғуларининг шаклланишига ғамхўрлик қилиши белгиланяпти.

Ёшларнинг таълим олиши, ижтимоий ва тиббий ҳимояси, уй-жойли бўлиши, бандлиги учун шарт-шароитлар яратиш – давлатнинг конституциявий мажбурияти сифатида киритилляпти.

Давлат шу орқали ўз зиммасига муҳим мажбуриятларни олмоқда, мазкур нормалар, нафақат ёшлар манфаати, балки бутун жамиятимиз ва мамлакатимизнинг келгуси тақдири учун муҳимдир.

#Ёшлар ҳуқуқи

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI

**Рақобатбардош миллий иқтисодиёт,
хусусий тадбиркорлик ва мулк ҳуқуқи
кафолатлари мустаҳкамланмоқда**

Ўзбекистон Республикасида **барча мулк шакллари**нинг тенг ҳуқуқлилиги ва ҳуқуқий жиҳатдан **ҳимоя қилиниши** таъминланиши қатъий белгиланмоқда.

✓ Бу фуқаролар фаровонлигини оширишга йўналтирилган Ўзбекистон иқтисодиётининг ривожланиши, **мулкдорлар қатламининг кенгайишига** хизмат қилади.

Давлат қулай инвестициявий ва ишбилармонлик муҳитини таъминлаши бўйича норма мустаҳкамланмоқда.

✓ Мазкур норма мамлакат **иқтисодиётига тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб этишни** рағбатлантиришга, инвесторларнинг ишончини мустаҳкамлашга, тадбиркорларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ишончли ҳимоя қилишни таъминлашга хизмат қилади.

Тадбиркорларнинг қонунчиликка мувофиқ ҳар қандай фаолиятни амалга оширишга ва ўз фаолияти йўналишларини мустақил равишда танлашга ҳақли эканлиги белгиланмоқда.

✓ Киритилаётган мазкур қўшимчалар эркин бозор иқтисодиётининг энг муҳим талабини ўзида ифода этиб, тадбиркорлик фаолиятини давлат томонидан тартибга солишни асосий мезонларини конституциявий даражада мустаҳкамлашга хизмат қилади.

ИҚТИСОДИЙ ҲУҚУҚ ВА ЭРКИНЛИКЛАР

www.strategy.uz

@dsc.uzbekistan

@dsc_uzb

@dscuzbekistan

@dscuzbekistan

Development
Strategy Center

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI

**Рақобатбардош миллий иқтисодиёт,
хусусий тадбиркорлик ва мулк ҳуқуқи
кафолатлари мустаҳкамланмоқда**

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида **иқтисодий макон бирлиги, товарлар, хизматлар, меҳнат ресурслари ва молиявий маблағларнинг эркин ҳаракатланиши** кафолатланиши мустаҳкамланмоқда.

✓ Бу товарлар ва хизматларнинг эркин ҳаракатланиши ва реализация қилинишини **ноқонуний чеклашнинг олдини олишга ва меҳнат ресурсларининг** эркин ҳаракатига замин яратади.

Монопол фаолият қонун билан тартибга солиниши ва чекланиши мустаҳкамланмоқда.

✓ Ушбу норманинг киритилиши товар ва хизматлар бозорининг барча иштирокчилари **учун тенг иқтисодий-ҳуқуқий имкониятлар яратиш** орқали тадбиркорлар ўртасида ҳалол рақобатни ривожлантиришга ҳамда ишлаб чиқаришга янгиликларни тезкор жорий этиш орқали самарадорликни юксалтиришга хизмат қилади.

Конституцияда илк маротаба ер хусусий мулк бўлиши мумкинлиги назарда тутилмоқда.

✓ Ушбу норма янги таҳрирдаги Конституциядаги ҳақиқий **инқилобий янгиликлардан** бири сифатида мулкчилик муносабатларидаги бўшлиқни тўлдиради.

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

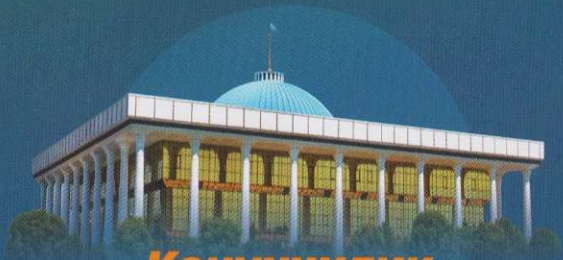
"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI

Инсон фаровон яшаши, давлат барқарор ривожланиши учун самарали, ихчам ва халқчил давлат бошқаруви жорий қилинади, парламентаризмни кучайтириш сари дадил қадам қўйилади

Парламент палаталарининг ваколатлари қайта кўриб чиқилмоқда.

Унга кўра, Қонунчилик палатаси ва Сенатнинг **ваколатлари** сезиларли даражада кенгаймоқда, икки палата ишидаги **такрорланишлар бартараф этилиб**, ҳар бирининг **масъулият соҳаси аниқ** белгиланмоқда.

**Қонунчилик
палатаси ва Сенатнинг
мутлақ ваколатлари
кўпаймоқда**

Амалдагиси

Янгиси

www.strategy.uz

[@dsc.uzbekistan](https://www.facebook.com/dsc.uzbekistan)

[@dsc_uzb](https://twitter.com/dsc_uzb)

[@dscuzbekistan](https://t.me/dscuzbekistan)

[@dscuzbekistan](https://www.instagram.com/dscuzbekistan)

Development
Strategy Center

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

“TARAQQIYOT STRATEGIYASI”
MARKAZI

Инсон фаровон яшаши, давлат барқарор ривожланиши учун самарали, ихчам ва халқчил давлат бошқаруви жорий қилинади, парламентаризмни кучайтириш сари дадил қадам қўйилади

Хукуматни шакллантириш ва унинг фаолиятини назорат қилиш, Давлат бюджети ижросига оид масалалар **Қонунчилик палатасининг** ваколатига, **ҳудудлар** манфаати ва уларни ривожлантириш, янги **вазирликлар** ташкил қилиш тўғрисидаги фармонларни тасдиқлаш масалалари эса **Сенат ваколатлари доирасига** тааллуқли эканлиги мустаҳкамланмоқда.

Сенат олдига қўйилаётган янги вазифалардан келиб чиқиб, уни **ихчам, халқчил ва ҳудудлар манфаатини ифода этадиган идорага** айлантириш бўйича нормалар Конституцияда кўзда тутилмоқда.

Хусусан, сенаторлар сонини ҳозирги **100 нафардан 65 нафарга** тушириш, бунда **ҳар бир ҳудуддан тенг равишда 4 тадан** сенатор сайланиши, Президент томонидан тайинладиган сенаторлар сони эса **16 тадан 9 тага** камайтирилиши белгиланмоқда.

Парламентнинг қуйи палатаси томонидан киритилган қонунлар Сенатда **60 кун ичида кўриб чиқилиши**, муддат ўтиб кетса, ушбу қонун **маъқулланган деб ҳисобланиши** ва имзолаш учун Президентга юбориш бўйича норма киритилмоқда.

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

“TARAQQIYOT STRATEGIYASI”
MARKAZI

Парламентнинг суд ва назорат органлари, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва махсус хизматлар фаолияти устидан назорат функциялари кучайтирилмоқда

Янги таҳрирдаги Конституцияда **Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори, Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатаси раҳбарлигига** номзодлар аввал Сенатда кўриб чиқилиб, кейин Президент томонидан тайинланиши, шунингдек, **республика коррупцияга қарши курашиш органи ва республика монополияга қарши органи** раҳбарлари **Сенат томонидан сайланиши** амалиётини жорий этиш таклиф этилмоқда.

Махсус хизматлар фаолияти устидан парламент назоратини кучайтириш мақсадида Давлат хавфсизлик хизмати раҳбарлигига номзод Сенат билан маслаҳатлашувлардан сўнг Президент томонидан лавозимга тайинланиши белгиланмоқда.

Олий Мажлис палаталарининг биргаликдаги ваколатлари ҳам кучайтирилиб, парламент назоратининг муҳим шакли бўлган **парламент текшируви** институти Конституцияда алоҳида мустаҳкамлаб қўйилмоқда.

Суд ҳокимиятининг чинакам мустақиллигини таъминлаш мақсадида **Судьялар олий кенгашининг барча аъзоларини Сенат томонидан сайлаш тизими** киритилмоқда.

Сенат Раиси ва Қонунчилик палатаси Спикери, Олий суд ва Судьялар олий кенгаши раислари, уларнинг ўринбосарлари, **Бош прокурор, Марказий сайлов комиссияси раиси,** ҳокимларни лавозимга **икки муддатдан** ортиқ сайлаш ёки тайинлашга чеклов киритилмоқда.

Конституциявий суд судьяларини қайта сайланиш ҳуқуқисиз **10 йилга сайлаш** тартиби белгиланмоқда.

КУЧЛИ ПАРЛАМЕНТ

www.strategy.uz

[@dsc.uzbekistan](https://www.facebook.com/dsc.uzbekistan)

[@dsc_uzb](https://twitter.com/dsc_uzb)

[@dscuzbekistan](https://t.me/dscuzbekistan)

[@dscuzbekistan](https://www.instagram.com/dscuzbekistan)

Development
Strategy Center

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI

Адвокатлар фаолиятининг кафолатлари мустаҳкамланмоқда

Конституцияга **адвокатура** **институтига** бағишланган ва адвокатлар фаолиятининг кафолатларини мустаҳкамловчи **алоҳида боб** киритилмоқда.

Адвокат, унинг шаъни, қадр-қиммати ва касбий фаолияти **давлат ҳимоясида бўлиши** ва қонун билан **муҳофаза қилиниши мустаҳкамланмоқда.**

КУЧЛИ ПАРЛАМЕНТ

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

“TARAQQIYOT STRATEGIYASI”
MARKAZI

**Вазирлар Маҳкамасининг ваколатлари
ва функциялари, унинг жавобгарлиги
сезиларли даражада кенгайтирилмоқда**

Хусусан:

- барқарор иқтисодий ўсишни таъминлаш;
- қулай инвестиция муҳитини яратиш;
- камбағалликни қисқартириш;
- аҳоли учун муносиб турмуш шароитларини яратиш;
- аҳолини, шу жумладан, ногиронлиги бор шахсларни ижтимоий ҳимоя қилиш тизимининг самарали фаолият кўрсатишини таъминлаш;
- атроф-муҳитни муҳофаза қилиш;
- табиий бойликлар ҳамда биологик хилма-хилликни сақлаш ва бошқа соҳаларда ўз олдида қўйилган **вазифаларни ҳал этиш учун масъуллиги кенгайтирилмоқда.**

**Ҳукумат зиммасига ижро этувчи
ҳокимият органларининг ишида:**

- ✓ **очиқлик ва шаффофликни** таъминлаш;
- ✓ **қонунийлик ва самарадорликни** таъминлаш;
- ✓ давлат хизматларининг **сифатини ошириш** ва улардан **фойдаланиш имкониятини** кенгайтириш;
- ✓ **фуқаролик жамияти институтларини қўллаб-қувватлаш** вазифалари юклатилмоқда.

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI

МАҲАЛЛИЙ БОШҚАРУВ

Ҳокимларнинг халқ депутатлари Кенгашларига раҳбарлик қилиш институти босқичма-босқич бекор қилинади

Маҳаллий ижро этувчи ва вакиллик ҳокимиятининг бўлиниши мамлакатда бутун давлат бошқаруви тизимини чуқур ислоҳ қилиш учун асос бўлади.

Шу асосда, маҳаллий Кенгаш раиси билан ҳоким лавозимини бир-биридан ажратиш амалга оширилади.

Ҳокимларнинг халқ депутатлари Кенгашларига раҳбарлик қилиш институти босқичма-босқич бекор қилинади

Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари давлат ҳокимияти органлари тизимига кирмаслиги белгилаб қўйилмоқда.

Мазкур кафолатнинг белгиланиши:

- маҳаллаларга ўз ҳудудини мустақил бошқариш;
- аҳоли манфаатларидан келиб чиқиб давлат билан шериклик асосида муаммоларни ҳал этиб бориш;
- ҳудудни ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан ривожлантириш;
- самарали жамоатчилик назоратини амалга ошириш;
- аҳоли фаровонлигини таъминлашга муҳим имкониятларни тақдим этади.

ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯНИНГ АСОСИЙ ЯНГИЛИКЛАРИ

"TARAQQIYOT STRATEGIYASI"
MARKAZI

Оммавий ахборот воситалари ва фуқаролик жамияти институтлари янада фаол бўлиши учун кенг имконият ва кучли ғимоя тақдим этилмоқда

Оммавий ахборот воситалари фаолиятига тўсқинлик қилиш ёки аралашиш қонунга мувофиқ жавобгарликка сабаб бўлиши белгиланмоқда.

Ушбу норма **журналистларнинг эркин, турли маъмурий босимлардан қўрқмасдан фаолият юритишини** таъминлайди ҳамда мамлакатда ахборот эркинлигини янада юксалишига, жамиятда очиқлик ва ошкоралик, қонунийлик муҳитини мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Пировардида, давлат ва жамият ўртасидаги мулоқотни мустаҳкамлашга, кучли жамоатчилик назоратини йўлга қўйишга ва сўз эркинлигини таъминлашга эришилади.

Оммавий ахборот воситалари фаолиятининг эркинлиги, уларнинг **ахборотни излаш, олиш**, ундан **фойдаланиш ва уни тарқатишга** бўлган ҳуқуқлари кафолатланмоқда.

Конституцияга **илк маротаба фуқаролик жамияти институтларига** бағишланган **алоҳида бобнинг** киритилиши ва улар фаолияти кафолатларининг белгиланиши **жамиятда очиқлик, ошкоралик ва қонунийлик муҳитини**, давлат ва жамият ўртасидаги мулоқотни мустаҳкамлаш ҳамда кучли **жамоатчилик назоратини** йўлга қўйиш учун мустаҳкам замин ҳозирлайди.

СЎЗ ЭРКИНЛИГИ

www.strategy.uz

[@dsc.uzbekistan](https://www.facebook.com/dsc.uzbekistan)

[@dsc_uzb](https://twitter.com/dsc_uzb)

[@dscuzbekistan](https://www.telegram.me/dscuzbekistan)

[@dscuzbekistan](https://www.instagram.com/dscuzbekistan)

Development
Strategy Center

“TARAQQIYOT STRATEGIYASI”
MARKAZI

www.strategy.uz

[@adsc.uzbekistan](https://www.facebook.com/adsc.uzbekistan)

[@adsc_uzb](https://twitter.com/adsc_uzb)

[@dscuzbekistan](https://www.telegram.me/adscuzbekistan)

[@adscuzbekistan](https://www.instagram.com/adscuzbekistan)

[Development
Strategy Center](https://www.youtube.com/DevelopmentStrategyCenter)